

Handläggare
Veronica Östlin
Biståndsavdelningen

Diarienummer
2018VON/0041

Vård- och omsorgsnämnden

Ledsagning LSS

Förslag till beslut

- Nämnden föreslås göra införandet av flexmodell för ledsagning som ett projekt över ett år.
- Nämnden föreslås besluta om en fördjupad analys av varför beviljad tid inom ledsagning inte nyttjas.
- Nämnden föreslås ta fram riktlinjer avseende ledsagning LSS, dels med införande av en flexmodell samt att tydliggöra direktiven att ge ledsagning för mer och fler aktiviteter. Riktlinjerna kan också förtydliga vad som avses som närmiljö samt vilka aktiviteter som avses.
- Nämnden föreslås subventionera entré till Gustavsbergbadet med 100% för personer med beviljad LSS-insats.

Beslutsnivå

Vård- och omsorgsnämnden.

Bakgrund

Ordförandeberedningen gav hösten 2017 förvaltningen i uppdrag att utveckla ledsagningen för LSS-personkrets som sammanfaller med de lagar och riktlinjer som ligger till grund för Värmdö kommuns intentioner, med hänsyn tagna till de ekonomiska målsättningar som är tagna inom kommunen.

Ärendebeskrivning

Till ärendet har tagits fram en rapport med juridiskt analys, nyckeltal och jämförelser samt att risker och konsekvenser belysts för att ta fram en modell för ledsagning i Värmdö kommun. Ärendet har också beretts i samverkan 15:7 LSS.

Ekonomiska konsekvenser

- Om samtliga nyttjade sin beviljade ledsagning fullt ut upp till 100% beräknas kostnaderna för nämnden öka med upp till en miljon.
- Om man ser över möjligheten att beviljas fler timmar för mer och fler aktiviteter beräknas insatsen kosta upp till 2 miljoner mer än i dag.
- Kostnader för fritidssatsningen beräknas bli cirka 48 000 kr med en subvention på 100%.

Diarienummer
2018VON/0041

Förvaltningens bedömning är att kostnaderna kan rymmas inom ramen för fullmäktiges satsning på 8 miljoner som gjordes inom LSS för att utveckla villkoren för allas behov av fritidsaktiviteter.

Konsekvenser för miljön

Inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Konsekvenserna för medborgarna är att få en större möjlighet att använda beviljade ledsagningstimmar och flexibiliteten för den enskilde ökar, samt att möjligheten till friskvård ökar genom att entréavgiften på Gustavsbergsbadet subventioneras.

Konsekvenser för barn

Det är samma konsekvenser för barn som för medborgarna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Utvecklingsavdelningen

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Biläggs/Biläggs ej
1	Rapport ledsagning	Biläggs

Sändlista för beslutsexpediering

Utvecklingsavdelningen

Biståndsavdelningen (LSS)

RAPPORT LEDSAGNING OCH FRISKVÅRD LSS

Veronica Östlin

Rapport
2018-02-14Handläggare
Veronica Östlin
BiståndsavdelningenDiarienummer
2018VON/0041

Rapport ledsagning och friskvård LSS

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Bakgrund	2
Vad säger lagen och dess förarbeten om insatsen ledsagarservice enligt LSS?	2
Hur ser det ut i Värmdö och andra kommuner?	2
Beställd och utförd tid av ledsagning LSS	3
Förvaltningens bedömning gällande ledsagning	3
Risker och konsekvenser	4
Friskvårdssatsning inom LSS	4
Juridiska aspekter	4
Förvaltningens bedömning gällande friskvård	5
Ekonomiska konsekvenser	5

Sammanfattning

- Nämnden föreslås göra införandet av flexmodell för ledsagning som ett projekt över ett år.
- Nämnden föreslås besluta om en fördjupad analys av varför beviljad tid inom ledsagning inte nyttjas.
- Nämnden föreslås ta fram riktlinjer avseende ledsagning LSS, dels med införande av en flexmodell samt tydliggöra direktiven att ge ledsagning för mer och fler aktiviteter. Riktlinjerna kan också förtydliga vad som avses som närmiljö samt vilka aktiviteter som avses.
- Nämnden föreslås subventionera entré till Gustavsbergbadet med 100% för personer med beviljad LSS insats.

Bakgrund

Ordförandeberedningen ger förvaltningen i uppdrag att utveckla ledsagningen för LSS-personkrets som sammanfaller med de lagar och riktlinjer som ligger till grund för Värmdö kommuns intentioner, med hänsyn tagna till de ekonomiska målsättningar som är tagna inom kommunen.

Vad säger lagen och dess förarbeten om insatsen ledsagarservice enligt LSS?

*Avsikten med ledsagarservice är att den enskilde ska komma ut bland andra människor, för besök hos vänner eller vid deltagande i samhälls- och kulturlivet. Ledsagningen ska syfta till att bryta den sociala isolering som ofta kan bli följderna av ett omfattande funktionshinder. Insatsen är avsedd för enklare aktiviteter i **närmiljön**. Insatsen bör ha karaktären av personlig service och anpassas efter de individuella behoven. Ledsagning kan ej ges i hemmet, utan är knuten till aktiviteter ute i samhället.*

Hur ser det ut i Värmdö och andra kommuner?

I dagsläget finns ca 215 beslut med pågående LSS insatser varav ca 50 med insatsen ledsagning. En ledsagningstimme ersätts med 420 kronor per timme från 2018. Idag är snittet ca 12 timmar ledsagning /per person

Ledsagning enligt LSS	2016	2017
Antal beviljade timmar	10 320	7 278
Antal brukare i genomsnitt	55	48
Antal fattade beslut	124	129
<i>Varav bifall</i>	<i>84</i>	<i>91</i>
<i>Varav delavslag</i>	<i>26</i>	<i>22</i>
<i>Varav avslag</i>	<i>14</i>	<i>16</i>
Total kostnad per år (kr)	2 053 878	1 637 312

Efter en förfrågan till några av våra kranskommuner hur många timmar de beviljar ledsagning i genomsnitt inom LSS så redovisas detta nedan i tabellen. Detta gäller under en mätmånad.

Värmdö	Huddinge	Stockholm Kista	Södertälje	Ekerö	Botkyrka
12 h/person	15 h/person	15 h/person	17 h/person	14 h/person	20 h/person
Stockholm Kungshol- men	Haninge				
18 h/person	15 h/person				

De överklaganden som avgjorts gällande ledsagning för 2016 och 2017 i Värmdö visar att 27 ärenden avgjordes i förvaltningsrätten eller kammarrätten och i 23 av dessa fick kommunen rätt eller delvis rätt i att beslutade timmar ger den enskilde goda levnadsvillkor, vilket indikerar att vi i dag håller en nivå som håller i förvaltningsrätt och kammarrätt. Det finns dock möjlighet för nämnden att lägga sig över rättspraxisnivå och att bevilja ledsagning för mer och fler aktiviteter genom att ange direktiv i riktlinjer för ledsagning. Om snittet skulle öka från 12 till 15 timmar skulle ökningen kosta 3h x 12 mån x 420 kr x 50 personer = **756 000 år** förutsatt att alla beviljade ledsagningstimmar används. Om snittet skulle öka till 20h per person skulle kostnaden kunna öka med **2 000 000 kronor per år**.

Beställd och utförd tid av ledsagning LSS

Den utförda tiden ledsagarservice uppgår till ca 67% av den beställda tiden under 2017. Totalt beviljades 7278 timmar ledsagning 2017 och 4901 av dessa timmar utfördes. Det finns flera faktorer som tros påverka att den utförda tiden ligger under den beställda tiden. Det kan bero på exempelvis sjukdom, ändrade planer för den tänkta aktiviteten, önskemål om tidpunkt (dag och klockslag) har ej kunnat tillmötesgå från utföraren av ledagaservice eller att kunden inte är nöjd med erbjuden person som ledsagare. Orsakerna till detta föreslås analyseras ytterligare genom tex intervjuer av de ledsagningsberättigade, då 67% av utförd tid får anses som en låg utförandegrad.

Förvaltningens bedömning gällande ledsagning

Ett förslag till att hantera ledsagning i Värmdö kommun är att i ett projekt införa en **flexmodell** för att öka användningen av redan beviljad tid och ge den biståndsberättigade ökad flexibilitet och möjlighet att faktiskt kunna använda alla sina timmar.

Det skulle innebära att den enskildes outnyttjade timmar kan flyttas till kommande månader. Flexibiliteten ökar för den enskilde genom att man kan ”spara” timmar till en större aktivitet som man planerar eller kan använda sina timmar någon annan gång om en aktivitet blir inställd. Förvaltningen föreslår att man ska kunna spara timmar i 3 månader. Hur detta skall gå till praktiskt bör beskrivas i riktlinjen. Om man har outnyttjad ledsagning **mer** än 3 månader föreligger inget behov och insatsen kan omprövas, varför en tid längre än 3 månader inte föreslås. Om man vill spara sina timmar görs detta i dialog och i överenskommelse med utföraren. Vid ett eventuellt beslut om att införa en flexmodell bör tid och utrymme ges för utföraren att göra de omställningar som krävs för utförandet. Att ha modellen som ett projekt ökar möjligheten att djupare granska nyttjandet av ledsagningen samt att också få möjlighet att få in ett fördjupat underlag med brukarnas synpunkter samt att få en tydligare bild över de faktiska merkostnaderna.

Risker och konsekvenser

Efter samtal med utföraren som idag administrerar och anställer ledsagare ser man följande risker med införandet med en flexmodell:

- Ledsagare säger upp sitt uppdrag om timmarna inte kommer på regelbunden basis varje månad
- Om man sparar sina timmar och har mycket tid som ska utföras i ett pass, finns kanske inte möjlighet att utföra insatsen då många ledsagare är studenter som endast har möjlighet att arbeta kvällar och helger.
- Man kan inte garanteras samma ledsagare varje gång
- Det kan bli svårare för utföraren att planera bemanningen av ledsagare.

Friskvårdssatsning inom LSS

Förvaltningen fick i uppdrag att titta på möjligheterna till en friskvårdssatsning inom LSS. Förvaltningen har begärt in en juridisk bedömning från en advokatbyrå för att kunna ta ställning till vilka alternativ som är möjliga utifrån Kommunallagens bestämmelser eller möjligheten att ge friskvård som beviljad insats enligt Socialtjänstlagen samt hur likställighetsprincipen påverkar möjligheterna för en sådan satsning.

Juridiska aspekter

Utifrån den externa juridiska bedömningen som är gjord av advokatfirman Ann-Christine Johansson AB, där frågeställningen varit om man som kommun kan ge ett generellt friskvårdskort till alla med LSS-insatser, är bedömningen att kommunallagen inte medger det, samt att möjligheten att bevilja det som en insats enligt SoL inte heller är en möjlig väg. Förvaltningen lyfte då möjligheten att göra ett samarbete med Gustavbergsbadet. Enligt den juridiska bedömningen som är gjord gällande en sådan lösning är det möjligt att subventionera avgiften för de med insatser enligt LSS utan att det strider mot någon lagstiftning. Kommunen har också möjlighet att skjuta till kapital

till sitt bolag eller att ändra i ägardirektiven för badet för att göra en sådan lösning möjlig.

Samtal har förts med Ekonomichef, Hans Ivarsson och Elisabeth Strömberg, VD på Gustavsbergsbadet. Då Gustavsbergsbadet idag får bidrag för sin verksamhet, är det fullt möjligt att ta emot mer bidrag för riktade insatser. Tillsammans med VD för Gustavsbergsbadet har förvaltningen diskuterat olika tänkbara möjligheter för detta. På Gustavsbergsbadet finns utöver bad, möjligheter till gruppträning samt tillgång till ett gym.

Förvaltningens bedömning gällande friskvård

Förvaltningen föreslår att samtliga med beviljade insatser enligt LSS ska få tillgång till Gustavsbergsbadet med subventionerat pris.

Detta kan uppnås på olika sätt. Förvaltningen föreslår att alla med beviljade insatser enligt LSS får ett brev hem där de får ett erbjudande om att få subventionerad entré på Gustavsbergsbadet. De måste då anmäla sitt intresse till förvaltningen, förslagsvis till LSS-lotsen, och också ge sitt samtycke till att hamna på en lista som finns på Gustavsbergsbadet. Alla som anmäler sitt intresse får ett kort upptryckt och hemskickat som ska visas upp på badet. Detta kan regleras i riktlinjer för ledsagning enligt LSS. När man kommer till badet visar man upp sitt kort och går in gratis eller betalar halva, eller delar av entrépriset. För närvarande är fullt pris mellan 45-130 kronor beroende på ålder och tid på dygnet. Varje månad debiterar sedan badet nämnden mellanskillnaden. I samtal med VD på badet finns siffror som visar nyttjandegraden för **andra** grupper som får subventionerad träning, tex brandmän, att endast 4-5% av dessa målgrupper som omfattas av subvention nyttjar den. Av 215 personer med beviljade LSS-insatser skulle det innebära att ungefär 10 personer kommer att nyttja subventionen. En snittkostnad för en entrébiljett beräknas till $100 \text{ kr} \times 10 \text{ personer} \times 4 \text{ entréer i månaden} \times 12 \text{ månader} = \mathbf{48.000 \text{ om man ger 100\% i subvention.}}$

Badet har också ett 10-klippkort, men idag så är dessa kort inte personliga och kan således nyttjas av alla. Badet ser nu över sitt kassasystem och i framtiden kan andra lösningar bli möjliga.

Ekonomiska konsekvenser.

- Om samtliga nyttjade sin beviljade ledsagning fullt ut upp till 100% beräknas kostnaderna för nämnden öka med närmare 1 miljon.
- Om man ser över möjligheten att beviljas fler timmar för mer och fler aktiviteter beräknas insatsen kosta upp till 2 miljoner mer än i dag.
- Kostnader för fritidssatsningen beräknas bli 48 000 kr med en subvention på 100%.